

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCXLIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

ad quoscumque alios de super pro parte dictorum Collatorum requirendos. Prout etiam in communi usu fit, cum ex provisione Pontificia, vacante aliquo Canonatu in mense Apostolico, quispiam inducendus est in possessionem illius; quia fieri id potest per quemcumque Notarium ad hoc requisitum.

33 Sed anxius in hoc puncto laborandum non est, cum ex actis constet, dictos Decanum & Capitulum Thenense (quod tunc duobus aut tribus dumtaxat personis constabat) vigore literarum collationis Antonio facta requisiti fuisse pro obtinenda hac admissione, & in possessionem realem inductionem; sed id ei per ipsos negatum fuisse ex ea causa, quod iure devoluto eundem Canonatum eodem die mane contulissent alij: inde enim patet, quod per ipsos iterit, quod minus Antonius ad requisitionem Collatorum indutus fuerit in huiusmodi possessionem, & sic meritis ad alium confugere poterit, aut potius confugere necesse non habuerit, qui exinde pro vero possessore haberi debuerit, per vulgatam Iuris Canonici & civilis regulam, quod cum non fiat per eum, cuius non interest conditionem aut alium actum impleri, sed per eum, in vel ex cuius persona implementum seu actus fieri debet, seu cuius interest non impleri seu fieri, haberi debeat pro impleta, c. Cum non fiat De reg. iur. lib. 6. l. In iure civili de reg. iur. l. i. iure civili de condit. & demonstr. Atque ita cum Antonius suo officio non defuerit, requirendo hanc admissionem, & in possessionem inductionem, illique id ex parte Decani & Capituli Thenensis ad instantiam Opponentis recusatum sit ad ipsorum proprium commodum, pro stabilienda collatione, quam tunc se iure devoluto (licet in omnem eventum intemptive, utpote adhuc durante semestri præfatis Collatoribus Ordinariis competente) fecisse dicebant, vel postea facere intendebant, non debet nec potest defectus ex forma hac in obtinenda reali possessione, dicto Antonio & eius successoribus nocere. Cum alioqui is, qui auctoritate vel iudicis vel superioris iubetur in possessionem ire, seu ad illam admitti, pro possessore vero & legitimo habeatur, si alius & præsertim is, qui ex officio ad admissionem obligatus est, eum impediatur ingredi, l. Cum unus §. fin. cum l. seq. ff. de bon. auth. iud. possid. ut ex facto consultus in simili respondit Marcus Antonius Natta, conf. 307. Requisitus nu. 4.

Cum igitur non tantum dictus Antonius, sed etiam Germanus, atque item huius causæ Imperans non prius ad alterius operam vel officium recurrerint, quam ex parte Decani & Capituli Thenensis admissionem & inductionem obtinere non potuerunt; debet pro legitima & sufficiente reputari inductio, quam à præfatis Francone Baken, & M. Ioanne vanden Putte Notarijs publicis respectivè obtinuerunt, iusta enim & ex forma satis solemnis censi debet acquisitio possessionis corporalis, quam ministerio dictorum Notariorum isti Collatarij sic obtinuerunt per traditionem & assignationem illius in ipsa Ecclesia S. Germani, etiam per publicationem literarum suæ provisionis ad valvas Ecclesiæ. † Nam ut ad acquirendam possessionem cuiuscumque

rei præfata, præsertim immobilis, sufficit, si is, qui possessionem tradit vel tradendam illius potestatem habet, in presentia & aspectu rei illam ei, cui traditio facienda est, assignet aut in possessionem ire aut rem apprehendere iubeat, ad effectum consequendam realem traditionis, & effectus rei possessionis, l. i. §. si iusserim, l. Quod meo §. si vendiderem D. De acquir. poss. Specul. in tit. de empt. & vendit. §. i. vers. sed quid si in instrumentis: † ita quoque pro assignanda & acquirenda beneficii ecclesiastici possessione, sufficit etiam nudo verbo introductionem & assignationem fieri in Ecclesia, in qua est beneficium, vel ad illius portas, imò in ipsius etiam cimiterio, si Ecclesia clausa est, Rota decis. 153. alijs 5. De caus. poss. & propriet. in antiq. Lud. rom. conf. 482. In casu præmissi nu. 2. & 3. latè Guido Papa conf. 71. Pro decisione. Ut dubitare non oporteat, quin legitima, id est naturalis & civilis sit possessio, quæ primum dicto Antonio van Houthem in ecclesia, in qua est hic Canonatus; deinde Domino Germano van Mulck per deductionem illius ad chorum; & novissimè Impetranti huius causæ in ipso dictæ Ecclesiæ choro, cum assignatione stalli in eodem, & loci in Capitulo, tradita & assignata est.

Proinde cum per præmissa constet de idonea & capaci qualitate Impetrantis, atque etiam eorum, quibus juris sui & possessionis adminiculum & accessionem trahit; constet item de potestate præfatorum Dominorum Decani & Capituli S. Ioannis Leodiensis, hunc, de quo controversitur, Canonatum pleno iure & cum effectu canonice institutionis conferendi, non verò ex nudo iure patronatus præsentandi dumtaxat ad illum; item quod dictis Decano & Capitulo S. Germani nihil juris, præter nudam facti executionem, ad tradendum corporalem eiusdem Canonatus possessionem, competat; & quod propter difficultates & impedimenta per eos ad usurpationem amplioris juris iniecta, ministerio aliorum hæc eadem corporalis possessio Impetranti acquiri poterit, & realiter acquisita fuerit: manifestissimum evadit, Impetrantem huius Canonatus verum & iustum fuisse & esse possessorem, ex titulo nedum colorato, sed etiam vero & sufficiente, ad quocumque genere interdicti possessorij ex ea experiendum, si res postulare; & præsertim retinenda possessionis seu manutenentiæ adversus causæ Opponentem; cui ad contradicendum, & multo minus ad interdictum duplicandum, uti temerè fecit, nihil juris competit vel competere potest. Ut interea hic non refricemus defectus personæ, quos idem Opponens patitur, & nos separatim alijs duobus responsis plenius deduximus, vide sup. conf. 30. de supplen. negli. prelat. & conf. 34. de filijs presbyter.

De Præbendis.

S Y M M A R I U M.

Possessorium triangulare ex nominatione Regia & duplici collatione duorum Collatorum ordinariorum.

1. Causa beneficiæ possessoria decidenda debet pro eo, qui habet apparentiora iura.

2. Bene.

2. Beneficia regularia acceptari non possunt per gratias expectativas.

3. Ex nominatione uni directâ non potest acceptari beneficium, cuius conferendi ius alteri commune est.

4. Regula de idiomate quoad curata beneficia reddit provisiones nullas.

5. Status novissimus in beneficiis quomodo attendatur.

CONSILIVM CCXLIX.

IN triangulari causa beneficii possessoria inter Dominum Gasparem de Pape Imperantem ex una, D. Guilielmum à sine Opponentem ex secunda, & D. Matthæum Heynsberch etiam Opponentem ex tertia partibus, de & super Parochialibus Ecclesijs de Bakel & Dorne, non admodum anceps esse videtur decisio litis, † ob id, quod possessorum iudicium beneficii ecclesiastici decidendum sit pro eo, pro quo apparentiora iura proferuntur, *Doff. in l. fin. C. de edicto D. Hadr. toll. rebuff. ad consuet. Reg. de caus. benef. poss. art. 1. gloss. 1. vol. 3.* & qui causam allegatæ possessionis iustioribus clarioribusque titulis instruit, *gloss. Clem. unica in fine de caus. poss. & propriet.* Et sane quamvis nemo horum trium litigantium sit, qui probabilem titulum non habeat; potior tamen nobis videtur is, quo Dominus Matthæus nititur, ex collatione Domini Abbatis Epternacensis, cui ex erectione & fundatione collationem & præsentationem earundem Ecclesiarum reservatam esse D. Matthæus apertissimis, liquidissimis, & ex antiquitate venerandis instrumentis docuit; ita quod de illo nullus possit esse scrupulus.

Ex adverso verò qui pro parte Domini Guilielmi ex præsentatione Reverendi D. Commendatoris Provincialis de luncis profertur titulus, nihil solidi habet, unde auctoris, hoc est præsentatoris ius & potestas iustificari possit: ita ut vel resolutio vel deficiente iure auctoris seu Collatoris, resolutum esse & cessare quoque debeat ius collatorij, *l. veto §. prædium De leg. 2. c. ult. Ne Prælati vires suas &c.* Profert quidem & allegat D. Guilielmus, D. Gasparem Moers novissimum dicti beneficii possessorem ex præsentatione D. Commendatoris obtinuisse; sed in illius probatione aliqua est difficultas, ob id, quod constat eundem Dominum Gasparem istas Ecclesias obtinuisse magis ex cessione ac dimissione D. Godefridi Erp, cui per gratiam Apostolicam de eis provifum erat, quam ex præsentatione D. Commendatoris: demonstrat etenim id pensionis magnitudo, videlicet centum florenorum, quæ eo nomine D. Godefrido assignata fuit; quam verosimile est non pro redemptione litis, sed pro redemptione beneficii assignatam fuisse. Ita ut commentum sit & quasi titulus, qui de præsentatione Commendatoris proponitur; cuius aliqua alia præsentatio antecedens non profertur, prolata ex adverso probatione, quod ante D. Godefridum Erp, à quo D. Gaspar Moers obtinuerat, Dominus Guilielmus Enckevoirt has Ecclesias possederit non ex præsentatione Domini Commendatoris, sed ex collatione ac provisione Apostolica.

2. Per quam probationem deregitur improbabilitas ejus, quod D. Guilielmus allegat has Ecclesias in

Conf. Wamf. Tom. 1.

corporatas esse Ordini Teutonicorum, & non seculares sed regulares esse affectas Fratribus dicti Ordinis; cum certi juris sit per provisiones, seu gratias Apostolicas acceptari non posse regularia, vel regularibus affecta beneficia, *c. cum de beneficio De præbend. lib. 6. Felin. in c. In nostra De rescrip. Ioannes de Selvam tract. de benef. p. 3. quest. 58.*

Ex quo illud etiam consequitur, & sine ullo negotio convincitur, præfatum quoque D. Gasparem Imperantem ex sua parte nullum, & ne coloratum quidem titulum prætere posse. Quamvis enim iustam & bonam habere videatur à Regia Catholica Maiestate nominationem, eâ tamen male usus est, acceptando videlicet beneficium vel regulare, vel quod ad collationem illius, ad quem ejus nominatio directâ fuit, hoc est D. Commendatoris, minime pertinuit; nam ex defectu juris conferendi in Collatore hoc beneficium non cecidit nec cadere potuit in nominationem vel gratiam Domini Gasparis: † eum uni alicui directâ nominatione non possit virtute illius acceptari beneficium, quod nominatus Collator in sua potestate non habet; at nec illud, in quo ius conferendi cum alio commune habet, *c. Cum in illis §. fin. De præben. lib. 6. Rota decis. 271. nota glossam, alias est 66. De rescrip. in antiq. Ut proinde D. Gaspar planè aberraverit, & aberrando in periculum huius causæ sese adduxerit, acceptando hoc beneficium, & pro eodem litigando vigore inutilis seu invalidi tituli. † Eoque magis, 4. quod etiam dicatur linguæ vernaculæ planè imperitus, & si conhabilis sit ad hoc beneficium curatum, quod munus prædicandi annexum habet, secundum regulam Cancellariæ Apostolicæ, quæ quascumque provisiones ex quibuscumque gratijs expectativas quoad parochiales Ecclesias vult esse irritas & nullas momenti ob imperitiam idiomatis, *Lud. Gones. ad reg. Cancell. de idiomate.* Cui regulæ derogari præsentis temporis calamitas & infelicitas nullâ ratione patitur; præsertim in hoc D. Gaspare, qui præter canendi artem nihil habet, adeoque etiam linguæ Latine prorsus imperitus dicitur.*

Nec adversatur D. Matthæo, quod tradi solet, 5. novissimum statum in collationibus beneficiorum spectandum & servandum esse, saltem in adipiscenda & concedenda possessione beneficii Ecclesiastici etiâ juris patronatus, *d. cap. Cum de beneficio Bald. in l. si mater C. Ne de statu defunct. &c. & quod qui novissimè præsentavit vel contulit, sit in quasi possessione conferendi, sic ut ab eo præsentatus præferri debeat illi, qui se dicit à vero patrono, licet novissimè non contulerit, præsentatum, c. Consultationibus De iure patron. Decius cons. 153. In effectu nu. 4. & cons. 126. In causa domini nu. 2.* Nam paulò antè diximus liquidò non constare de præsentatione D. Commendatoris de persona Domini Gasparis Moers factâ; sed ex adverso magis quòd illam obtinuerit ex dimissione Domini Godefridi van Erp; cui ut etiam ejus immediato prædecessori D. Guilielmo Enckevoirt per expectativam gratiam de his Ecclesijs provifum fuerat: ita quòd in Domino Commendatore non possit constitui aliqua quasi possessio conferendi; quâ sublatâ concidat necessum est utriusque tam D. Guilielmi, quàm D. Gasparis

R. 4

Gasparis

G. sparis titulus. Neque verò quod dicitur de quasi possessione conferendi conservanda & attendenda ex ultimo statu collationis seu beneficii, d. c. *Constitutionibus*, planè iudicè & ad literam tam stricte accipi debet aut potest, quin veritas proprietatis juris patronatus seu collationis præferri debeat tali quasi possessioni, quoties de illa constat. Tunc ergo statuitur & instituitur demùm ultimæ possessioni seu statui, quando non apparet de proprietate juris patronatus, *Rav. in d. c. Constitutionibus* nu. 9. ut eleganter consulendo respondit Philippus Decius, d. *consil.* 126. In causa Domini Francisci nu. 3. in fine. Quod eodem ultimæ possessioni iterum, in causa est, quod ex præfenti seu ultimæ possessione præsumatur in præteritum eadem fuisse possessionis perseveratio & continuatio; quæ præsumptio comperta veritati merito cedere debet. Vnde etiam est, quod in hoc puncto Ludovicus Romanus, *consil.* 70. *Visti themate* nu. 13. requirat ut minimum duos actus seu duas continuas præcedentes præsentationes, quæ factæ fuerint de beneficio, de cuius ultimo statu queritur: cuiusmodi præsentationes ex parte D. Guiljelmus aut Gasparis non stant; cum constet immediatum prædecessorem D. Gasparis Moers non obtinuisse ex præsentatione D. Commendatoris: & sic non tantum non est præsumptio ex præcedente possessione, sed aperta probatio in contrarium tam veri juris patronatus, quam contrariæ possessionis Domini Abbatis Epternacensis, ad quem D. Gaspar Payen nominatus non est. Cui Domini Abbati nocere non debet, quod duabus novissimis vicibus non contulerit: id enim evenit non ex iure alterius capitulumque Collatoris, sed quod vel in mensis Pontificio vacaverint iste Ecclesiæ, vel quod id contingerit per præventiones seu mandatum S. D. N. Papæ, per quas non potest dici turbata possessio Ordinarii Patroni, *Decius d. consil.* 126. nu. 4. & ibi in addit. præsertim Ecclesiastici (ut est dictus Abbas) cum Pontifex cum quolibet inferiore Ordinario facile concurrat; & mandando alicui provideri non tollat possessionem, sed illius exercitium ad certam personam constringat. Ita ut quoque res vertatur nihil occurrat, quod D. Matthæo in obtinenda victoria obesse, vel dictis D. Guiljelmus & Gaspari ad eam obtinendam prodesse possit. Quod latiore deductione non prosequimur, cum causa versetur in manibus viri doctissimi; cuius censura & iudicio ista nostra lubenter subijcimus.

De Præbendis.

S V M M A R I V M

Possessorum inter provisos, alterum apostolicè, alterum ordinariè.

1. Possessorum iudicium in beneficiis dependet à iustitia tituli.
2. Possessio beneficii quomodo acquiratur.
3. Beneficium in Romana Curia vacante censetur quando resignatio ibi fit, etiamsi mandatum alibi datum sit.
4. Beneficia in Romana Curia vacantia pertinent ad dispositionem solius Papæ.
5. Collatori Ordinarii manus clauduntur beneficio re-

servationi Pontificiæ affecto.

6. Reservatio Papæ inquit omnem dispositionem Ordinarii.
7. spoliatus beneficio ab Ordinario collato contra reservationem Pontificiam non restituitur.
8. In possessario beneficii probari debet beneficium collatum esse ab habente potestate in.
9. Paria sunt, nullum præferre titulum & præferre inuicem.
10. Beneficia iuris patronatus laicalis sub reservatione Pontificia non continentur.
11. Unio beneficii unum unum extinguit & supprimit.
12. 16. Derogatio præfixa excusat surreptionem, & suspendit unionem.
13. Beneficia omnia quoad Papam sunt manalia.
14. Iuri patronatus laicorum non facile derogatur per gratiam Pontificiam.
15. Iuri patronatus clericorum facilius derogatur.
16. Unio plena quæ sit.
17. Unio beneficii viventi est conditionalis.
18. Unioni derogant collationes quæ postea fiunt.
19. Unionem præsumi facit longa possessio.
20. Unio beneficii permutatio non valet.
21. Status ultimus in beneficiorum collationibus inspicendus: Unia beneficia nominationibus non solum esse obnoxia.

CONSILIUM CCXLIX.

IN causa iudicii possessorij seu manutentionis pendens in Amplissimo Concilio Brabantie inter Christianum van Ermegen Imperatorem, & Capitulum Collegiatæ Ecclesiæ utriusque sexus S. Gertrudis Nivelensis, eique ad iunctum Dominum Ioannem du Mont Opponentem, super possessione Capellaniæ beatæ Mariæ dicte Dandaville in prædicta collegiata Ecclesiâ, plenissime utrimque disputatum est, non tantum de possessione, sed etiam de iure utriusque partis; ita ut ad petitam causam amplius deductio nec desiderari nec adferri possit. Et quoniam utriusque partis allegationibus ac probationibus discussis, potior nobis videtur causa dicti Christiani Impetrantis, infirmior verò & in iustis adversæ partis turbatio ac possessio, longiore illam utriusque partis in scripturis Advocatorum factam deductionem contrahentes, relictis & omisis his, ex quibus causæ definitio non pendet, ea duntaxat ad memoriam Clarissimorum Dominorum revocabimus, quibus iustitia acquisita & hoc iudicio iustificata possessionis in dicta Capellania ex parte Impetrantis innititur: & rursus iniustitia facta per partem adversam turbationis & oppositionis, quæ Impetranti occasionem confugiendi ad interdictum præbuit, detegitur.

Et primò quidem quia possessio beneficii Ecclesiastici aliquantulum variat à possessionibus rerum profanarum, in quibus à iustitia causæ seu tituli non dependet possessionis substantia, l. 3. §. fin. *De acquir. poss. l. 2. §. separata* Pro emptores & possessio beneficii Ecclesiastici sine titulo in genere iusto ac sufficiente obtineri, c. 1. *De reg. iur. l. 6. c. in iheru* *De resist. spoliat. c. 1. De eo qui mittit in poss. vel iustificari non potest, Rota dec. 157. Si quis dicat, alias est* 7. tit. *de probat. in novis, Phil. Francus in c. fin. de resus. spol. lib. 6. de possessione & iustitia ejusdem in persona Impetrantis tractabimus.*

Primum